

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 16 april 2002 (19.04)
(OR. en)**

**7266/3/02
REV 3**

LIMITE

DROIPEN 14

NOTA

van: het voorzitterschap

aan: het Coreper/de Raad

nr. vorig doc.: 13957/01 DROIPEN 96

Betreft: Ontwerp-conclusies van de Raad over de te volgen methode voor de harmonisatie van straffen

Op 14 en 15 maart alsmede op 11 en 12 april 2002 heeft het Comité van artikel 36 zich beraden over de onopgelost gebleven problemen in verband met de in hoofde genoemde ontwerp-conclusies. Tijdens die vergaderingen heeft het comité zich ook gebogen over het ontwerp-kaderbesluit ter bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, waaronder met name de kwestie van de straffen.¹

Het voorzitterschap stelde voor om de ontwerp-conclusies van de Raad en het ontwerp-kaderbesluit gelijktijdig in dezelfde Raadszitting aan te nemen. De Raadsconclusies zouden dan bij de aanneming ervan voor het eerst worden toegepast.

¹ Het resultaat van een en ander staat in document 7979/02 DROIPEN 25 MIGR 31.

In het licht van de besprekingen heeft het voorzitterschap de bijgaande tekst opgesteld.

Het Coreper/de Raad wordt verzocht hun gedachten te laten gaan over de in de voetnoten van de bijlage uiteengezette onopgeloste kwesties.

Ontwerp-conclusies van de Raad over de te volgen aanpak inzake de harmonisatie van straffen

1. Een aantal rechtsinstrumenten betreffende de harmonisatie van het strafrecht van de lidstaten, is op basis van het VEU door de Raad vastgesteld. Deze instrumenten, die vóór de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam zijn aangenomen, hadden in de eerste plaats tot doel minimumbestanddelen van bepaalde strafbare feiten vast te stellen en een passende grondslag te waarborgen voor de justitiële samenwerking tussen de lidstaten met betrekking tot deze strafbare feiten. Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam heeft de Raad, op grond van de artikelen 31 en 34 van het VEU, verschillende instrumenten aangenomen waarin bovendien minimumvereisten zijn opgenomen voor de maximumstraffen die in het nationale recht voor bepaalde strafbare feiten moeten worden vastgesteld.
2. Tijdens de onderhandelingen die geleid hebben tot de aanneming van de laatste van de bedoelde instrumenten is de noodzaak van een algemene aanpak inzake de harmonisatie van straffen duidelijk geworden. Op 28 en 29 mei 2001 heeft de Raad JBZ een gedetailleerde bespreking over dit onderwerp gehouden en de betreffende Raadsinstanties opgedragen de besprekingen over de harmonisatie van het strafrecht voort te zetten. De Raad heeft dit punt op 27 en 28 september 2001 opnieuw besproken. Na deze vergadering heeft het Belgische voorzitterschap in november 2001 op basis van de voorstellen van verscheidene lidstaten een document voorgelegd waarin bepaalde technische opties inzake de harmonisatie van straffen waren opgenomen. In het licht van de opmerkingen over dat document en van bepaalde ideeën van het Spaanse voorzitterschap is het punt opnieuw behandeld tijdens de informele zitting van de ministers van JBZ op 14 en 15 februari 2002 in Santiago de Compostela. In het licht van de resultaten van deze zitting hebben het Comité van artikel 36 en het Coreper het vraagstuk nader besproken.

3. Rekening houdend met de bovenvermelde ontwikkelingen stelt de Raad de volgende conclusies vast.

Om de samenwerking bij de bestrijding van de criminaliteit te versterken, is het overeenkomstig punt 48 van de conclusies van de Europese Raad van Tampere van 15 en 16 oktober 1999 zaak dat “de inspanningen om overeenstemming te bereiken over gemeenschappelijke definities, strafbaarstellingen en straffen om te beginnen geconcentreerd worden op een beperkt aantal sectoren van bijzonder belang”.

Het is een feit dat er tussen de lidstaten verschillen in strafmaat zijn. Deze verschillen zijn in de loop van de tijd ontstaan en weerspiegelen hoe de lidstaten besloten hebben om te gaan met fundamentele kwesties op het gebied van misdaad en straf.

Bij de afweging van de vraag hoe sancties voor strafbare feiten in bepaalde sectoren geharmoniseerd moeten worden, dient voor ogen te worden gehouden dat de rechtstradities van de lidstaten verschillen. Om de lidstaten in staat te stellen hun nationale strafstelsels samenhangend te houden, is een zekere mate van flexibiliteit bij de harmonisatie van strafsancties onontbeerlijk.

Wanneer voorstellen voor rechtsinstrumenten op grond van titel VI van het VEU bepalingen bevatten tot vaststelling van minimumbestanddelen van strafbare feiten, wordt nagegaan of in het nationale recht een minimale maximumstraf voor de betrokken strafbare feiten moet worden vastgesteld.

In sommige gevallen kan worden volstaan met de bepaling dat de lidstaten vaststellen dat de betrokken feiten strafbaar worden gesteld met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafsancities, waarbij het iedere lidstaat vrij staat zelf het niveau van de straffen te bepalen.

In andere gevallen kan het noodzakelijk zijn verder te gaan, met name bij ernstige, grensoverschrijdende of georganiseerde criminaliteit en eventueel bij andere ernstige delicten.¹ De Raad komt overeen voor deze gevallen een stelsel van strafniveaus in te stellen. De Raad komt overeen dat dit stelsel uit de volgende niveaus van strafsancities bestaat:

Niveau 1: Maximale gevangenisstraffen van ten minste 1 tot 3 jaar

Niveau 2: Maximale gevangenisstraffen van ten minste 2 tot 5 jaar

Niveau 3: Maximale gevangenisstraffen van ten minste 5 tot 10 jaar

Niveau 4: Maximale gevangenisstraffen van ten minste 10 jaar (zaken waarvoor zeer zware straffen vereist zijn).²

De vaststelling van vier niveaus houdt niet in dat die in ieder rechtsinstrument allemaal moeten worden gebruikt, noch dat de straffen geharmoniseerd moeten worden voor alle strafbare feiten die in elk afzonderlijk rechtsinstrument worden omschreven. Opgemerkt zij dat het minimumniveaus betreft, en dat niets de lidstaten verhindert in hun nationale recht verder te gaan dan deze niveaus.³

Het stelsel van strafrechtelijke sancties houdt in dat, als voor een strafbaar feit de minimale maximumstraf in het nationale recht van elke lidstaat moet worden vastgesteld, het minimumniveau een van de hierboven omschreven niveaus is. De Raad sluit evenwel de mogelijkheid niet uit om in bijzondere omstandigheden een zwaardere straf toe te passen dan het minimum van niveau 4.

¹ De Franse delegatie handhaaft haar voorbehoud en meent dat alleen grensoverschrijdende delicten onder de regeling moeten vallen. De Finse delegatie dringt erop aan om het laatste deel van de zin als volgt te redigeren: "... met name bij ernstige grensoverschrijdende en georganiseerde criminaliteit, met inachtneming van het feit dat de aanwezigheid daarvan op zich nog geen reden is om de straffen te harmoniseren".

² Wat de verschillende niveaus betreft:

- maakt de Britse delegatie een studievoorbehoud bij de niveaus 1 en 2;
- maakt de Finse delegatie een voorbehoud bij de voorgestelde niveaus; zij pleit voor 1-2 jaar bij niveau 1, 2-4 jaar bij niveau 2, 4-8 jaar bij niveau 3 en voor meer dan 8 jaar bij niveau 4.

³ De Duitse delegatie stelt voor een tekst toe te voegen met de vermelding dat een lidstaat slechts in zwaardere straffen moet voorzien wanneer dit noodzakelijk is voor de samenhang in zijn nationaal strafrecht.